

Forrószegek

Csütörtökön este a Szegedi Nemzeti Színház színpadán a *Honvéd Együttes* mutatta be két új táncprodukcióját.

Utolsó leltár címmel *Vavrinecz András* és *Dioszegi László* kötötte egy bokréta-ba a magyar nyelvterület táncait. *Novák Ferenc*, a rendező így fogalmaz: „Hátarainkon kívül és belül még megtalálható kultúránk, zene- és táncgyománnyaink számbavétele ez a műsor. Úgy érezzük, el kell készítenünk most, a huszonegyedik órában ezt a leltárt... Műsorunkat üzenetnek szánjuk. Üzenjük a mai magyarságnak, de üzenjük Európának is, hogy ez a szellemi vagyoni határainkon túl és innen még létezik. Ez a kultúra századunk történelmi megpróbáltatásai ellenére még él, és semmiképpen sem osztható föl.”

A műsor szlovéniai táncal kezdődött, és fergeteges erejű moldvai csángóval zárult. A Száva partjától a Szeret völgyéig „táncoltak el” a lányok, fiúk, s közben bebarangolták Nagy-Magyarország legszebb tájait. Somogyországot, Zoborvidéket, a Kárpátalját, a Dél-Alföldet, Erdélyben a kalotaszegiéknél és a moldvai csángóknál fejezték be a leltárt. A másik produkció tematikus táncjáték. A Forrószegek címet viselő történet valódi. Az 1900-as évek elején játszódott le Széken, ahol a szigorú szabályok sokszor megakadályozták, hogy szerelmes fiatalok egymáséi lehessenek. Afféle Rómeo-Júlia történet ez, végén — egy zárt világban szinte törvényszerűen bekövetkező — tragédiával.

A képen: Bérés Anikó, Ertl Péter és Lányi Attila, a Forrószegek főszereplői

A Forrószegek játékán, táncán jobban érezhető Novák Ferenc szelleme, mint az előző, tényleg leltárszerű táncrendben, amelyben a klasszikus koreográfiákat az együttes korrekt módon „letáncolta”. Ugy is mondhatnám: szépen, néha talán túl szépen. Gyönyörű, tiszta ének kísérte — talán kicsit steril hangzású — a lányok kissé finomkodó mozgását. A fiúk legényese is olyan volt, mint vadonatúj, fényesre glancolt csizmájuk. Sokkal feszebbnek, nemcsak egyszerűbbnek, rusztikusabbnak tűnt a második tánckompozíció. A műfajból adódóan itt a szereplők szabadabban kezelhették mozgásukat, egyéniségüket is jobban megmutathatták. A rendező-koreográfus Novák érdeme, hogy a balladai tömörséget nem áldozta fel a látványos nagyjelenetekért. A kétszemélyes, apró

— olykor szinte brutálisan kemény — villámjelenetek néha pattanásig kifeszítették a dráma kereteit.

Rosa László folklorisztikus zenéjében, mint mindig, most is megjelentek a református zsolnárok orgonával kísért dallamai, valamint — ez esetben a műfajtól egy kissé idegen — szintetikus megoldások. Götz Béla díszletei izlések, egyszerűek, praktikusak. Imrik Zsuzsa jelmezei a széki ikonográfiahoz alkalmazkodtak. (A főszereplő nyomorék barátjának — a táncos által egyébként remekül megformált — figuráját „civil” öltözetrel különböztette meg a többiekétől, igen hatásosan.) A Hegedős együttes a töle megszokott lélekteli muzsikálással kísérte a táncosok énekét, s húzta nekik a talpalávalót.

Pacsika Emília

Jobb ma egy sánta, mint holnap a szárnya(s)?

A „tűzmester” maradni akar

A színház prózai tagozatának csütörtöki megbeszélésén egyetelműen kiálltak Ruszt József mellett a színeszei. A szavazatukkal azt nyilvánítták ki: van itt főrendező, ha papír nincs is róla.

A helyzet mégis oly gubancosnak tetszik, ember legyen a talpán, aki eligazodik benne. Pedig jó lenne már szárazni a csomót, végtére a tét: három tagozatú színházunk megmarad, vagy szétesik. Hiszen ha Ruszt megy — szétszóródik a prózai társulat; az ittmaradását viszont olyan föltételekhez köti, amelyek vagy az operának nem felelnek meg, vagy egzisztenciálisan fenyegetne legalább három vezető beosztású embert. Eléddig történt, mi történt, de most úgy látszik: patt.

Csütörtökön Pestre utazott, ezért telefonon kérdeztem újra a kulcsfigurát, avagy — Bogácsy Erzsébet szavaival (Magyar Nemzet, Lear felhívása) — a királyt, „aki jogar nélkül is király”.

— Először is: most szerdán lejárt a kecskeméti pályázat határideje; a november 4-i interjúban azt mondtam, esetleg beadja...

— Nem tettem.

— Mint „tűzmester” is kapott sebeket; nem vonul vissza?

— Egyre inkább maradni akarok.

— A Csongrád Megyei Hírlap közölte a miniszterhez írt nyugdíjkérelmét mintegy bizonyítékként; lám, nem igaz, hogy színházigazgatói posztra pályázna. Hogyan értsem? Negyedikén még azt mondta nekem, igazgató lenne...

— Úgy értem, ahogy mondtam. Ha kell, átmenetileg, a színház működőképessége érdekében vállalnám. De hamar kiderült, az operatársulat élén nagyra becsült Gregor József barátommal, ezt nem fogadná el. Tehát más megoldást kell találni. Ehhez nyugodtan meg kell vizsgálni, hogy miféle a színházi válság.

— Ruszt-féle, hiszen a nyilatkozata miatt robbant ki.

— Nem lehet azt mestersegesen, egy újságcikkkel csinálni. Az igazság az, hogy létező, valóságos válság

— nyilvánossá vált. Tessék végiggondolni: igazgató-vagy főrendezőválságról beszélhetünk? A színházunk ugyebár van igazgatója; de mert nem tudja megfelelően a feladatát ellátni csak a forma szerint igazgató. Főrendező viszont formálisan nincs, de ténylegesen van, mert mindenki elismeri, hogy ellátom a főrendezői feladatokat, s mint ilyent, igényel a társulat. Csak megígylem, én személyében sosem támadtam Nagy Lászlót, hanem minősítettem a munkáját; ő viszont nem ugyan így járt el velem szemben.

— Megbocsásson, amiért félbeszakítom: miért gondolja, hogy jogosult az igazgató munkájának minősítésére?

— Ez mindazoknak a kötelessége, velem együtt, akik jó színházat akarnak Szegeden. Sokaknak van véleményük, csak nem merik, nem tudják, nem akarják nyilvánossá tenni.

— Akkor inkább nézzük tovább a színház válsággyebeit!

— Minden arra mutat, hogy ideje lenne a fejről a talpára állítani a szerkezetet; a tagozatoknak most főlkészült szakemberek a vezetői

mindent meg tudnak csinálni, amit kell, külön a maguk portáján és együtt is. Már tehát csak egy kis létszámú, de profi apparátusra lenne szükség és minden menne, mint a karikacsapás. Amíg nincs ilyen, az egyáltalán nem profikból álló úgynevezett igazgatóság pedig ott ül fölöttünk, addig...

— Most meg azt mondja, hogy talán nem is kell igazgató?

— Miért, maga talán tud valakit? Aki szolgálna a három tagozat irányítóiból álló vezetői gréniumot? Aki szervezésben, menedzselésben is profi? Ráadásul melleleg azért színházi szakember?

— Sokan ilyennek tartják Nikolényi Istvánt, a Csongrád Megyei Hírlap jelenlegi főszerkesztőjét, aki másodálásban most is a szabadtéri művészeti vezetője.

— És is gondoltam rá, és értesültem róla, hogy mások is. Régóta ismerem — ő talán valóban alkalmas lenne. De ezt aligha mi fogjuk eldönteni. Újra csak azt mondom, tárgyalóképes embereket keresek a megoldáshoz. Hiszen visszamenőleg is engem igazol a tanácsi döntés: főrendező kerestük, holott — az iménti gondolatmenet szerint — főrendező, az van. Valahogy fordítva működnek Szegeden a dolgok...

— Ha a színészek szavazását figyelembe venné a tanács, Ruszt József most elvállalná a főrendezést?

— Ha a színházban belül is megteremtődne az előbb fölörölt, és szerintem a működéshez szükséges föltételek, akkor igen, akkor megpróbálhatnánk, hogy „a próza botladozó lovacsáját meggyicsak Pegazussá változtassuk”, ahogy ezt a kollégája, Ladányi Zsuzsa mondta volt, a rádióban.

(sulyok)

Darmstadti vendégek

Szeged nyolcadik testvérvárosa a tervek szerint az NSZK-beli Darmstadt lesz. A város főpolgármestere, hogy ismerkedjen a leendő magyar testvérről, holnap küldöttség élén Szegedre érkezik. A delegáció vasárnap délután 5 órakor a múzeum képtárába látogat, ahol Günther Metzger főpolgármester megnyitja a Darmstadti festők képei Darmstadtról című kiállítását.

Hétfőn a kora délelőtti órákban a két város vezetői a testvérvárosi kapcsolatokról tárgyalnak, délután pedig Szeged nevezetességeivel ismerkednek a vendégek.

Görög hétvége az IH-ban

Kalimera! — lehet, hogy így fogadják majd a vendégeket az ifjúsági ház munkatársai a hét végén, melyet a görög kultúra népszerűsítésének szentelnek. A gyönyörű déli országról sok mindent megtudhatnak azok a gyerekek és felnőttek, akik ellátogatnak a rendezvényekre. Ma délután 3 órától Szabó Miklós, az ELTE régész professzorának előadását hallgathatják görög műkincsekről. A diavetítéssel egybekötött beszámoló ásatásokkal, felfedezések eredményeivel ismerteti meg az érdeklődőket. Holnap délután 3 órától Somogyi Károlyné Görögorszá-

ban készített felvételeiben gyönyörködhetnek a felnőttek, a gyerekek ez idő alatt játszókörben vehetnek részt, ahol görög babákat, álarcokat készíthetnek. Közben Dianoski Niki beszél a görög népszokásokról, ruhaviseletről. Az érdeklődők a görög ételkülönlegességet, a pitát is megkóstolhatják. Görög muzsikára rophatják a táncot azok, akik este hat órára az ifjúsági házba mennek, ahol a Maszkárdesz népzenei együttes várja őket. A témával kapcsolatban videofilmeket is láthatnak a vendégek. Kalimera, Kaliszpera! azaz jó napot, jó estét a görög hétvégén az IH-ban!

Munkáskezdeményezések

Városi munkás tagozat az MSZP-ben

Sorra alakulnak Szegeden az MSZP tagozatai. A legújabb hír: megalakult a munkástagozat is. A szerkesztőségnek eljuttatott felhívásból idézzük:

„A munkástagozatba hívunk és várunk minden olyan munkást és termelésirányítót, aki az MSZP-be belépett, vagy hozzá pártolótággént csatlakozik. Szívesen fogadjuk az olyan alkalmazottakat és értelmiségieket, akik tagozatunkkal rokonszenveznek...” A tagozat irodát nyit a városi székházban, ahol minden hétfőn és szerdán Miklós Károly kongresszusi küldött várja a személyesen vagy telefonon jelentkezőket. Elegendő számú csatlakozás esetén meghirdeti a munkástagozat városi fórumát. Egyelőre tizenhat aláírás szerepel a felhíváson — meős, művezető, sütőmunkás, gumigyártó, préskezelő, energetikus, épületgépész, postás, fűtőszerszoló, nyomdász, adminisztrátor, fűtőgépező...

Tehát megszólal a „csöndes többség” is... És mit mond?

Üzenetükben hangsúlyozák, hogy az MSZP nem szakított a munkások politikai

érdekeinek képviseletével — ellenkezőleg: a hatékony akarathivatalítás lehetőségét kínálja nekik. Maguk formálhatják politikai akaratát, amit helyzetük és érdekük diktál. A tagozatban kikovácsolódó vélemények nem veszhetnek el bürokratikus süllyesztőkben, mert mögöttük szervezeti erő áll, munkájukat nyilvánosan végzik, és képviselőiket maguk delegálják a párt testületeibe. Jobban szolgálja tehát a munkások érdekeit, ha a szocialista pártban erős munkástagozat működik, mintha a párt nevében ott lenne a munkás jelző, de vezetői csak engedelmess, hallgatag tömegnek tekintenek a munkásságot úgy, ahogy az MSZP-ben történt.

Szükséges, hogy véleményük legyen a gazdasági válság megoldásáról, a munkanélküliség veszélyéről, a tulajdonreformról, a gazdasági élet állami szabályozásáról, a munkastánácsokról, a szakszervezetekről, a munkásberekéről, a vezetői prēmiumrendszerről, és számos más fontos politikai, gazdasági kérdésről.

Szinte e szerveződéssel egy időben kaptuk a hírt: Újszentivánon is gondolkodnak MSZP nem szakított a munkások politikai hasonlóan. Kész volt az alábbi kis interjú:

A munkás sem dilettáns!

Munkástagozatot alapított az MSZP újszentiváni reform-alapszervezete. Ennyi lenne a lecsupaszított hír, ami így önmagában vajmi keveset mond. Ezért is kértük beszélgetésre az új szerveződés ügyvezető titkárát, Dunai Józsefet:

— Az alapszervezetben belül, attól teljesen függetlenül alakult meg a munkástagozat. Az a célunk, hogy a lakóterületen élő munkások érdekeit markáns politikai akarattá formálhassuk.

— Innen a munkástagozat ötlete?

— Onnan, hogy szimpatikusnak találtuk azt, ahogyan a reformkörök tették: szolgálati út nélkül, demokratikusan szerveződni — ez volt a cél. Szeretnénk, ha a munkásoknak beleszólásuk lenne saját sorsukba.

— Mondana példát?

— Szívesen. Azelőtt, ha szóltunk valamiről, a vezetőket azt mondták, mi ehhez nem értünk. De honnan vettük a bátorságot, hogy kijelentsük: a munkás mindenhez dilettáns! Ha mégis beleértettük gondolatainkat néhány dokumentumba, azt szépen kisimították a demokratikus centralizmus vasalójával. Az a célunk, hogy a novemberi városi pártértekezleten bekerüljön a küldöttünk a vezetőségbe.

— Ha sikerül, mit fognak képviselni?

— Azt mindenképpen, hogy ne hivatkozzanak ránk, munkásokra, mindig és mindenhol. Az is idegesít bennünket, hogy a tervezett reprivatizálás során mi csak rosszul járhatunk. Tartunk attól, hogy a régi vezetők kellő anyagi háttérrel átmenthetik hatalmukat a gazdasági szféra más területeire, a munkásoknak viszont nem lesz módjuk,

hogy részvényeket vásároljanak.

— Mi lehet az ellenszer?

— Ma úgy gondoljuk, hogy a vegyes vállalat a legkedvezőbb forma. Azon már régen túl vagyunk, hogy miénk a gyár! Azt szeretnénk szorgalmazni, hogy hozzáértő, tiszta kezű vezetők kerüljenek a székbe.

— A vállalatoknál hogyan érvényesíthetik akaratukat?

— Munkahelyen kívüli akarunk szerveződni, működni. De tagjaink köztönek a szakszervezethez. Így közvetett érdekvédelmi funkciót is vállalunk. Az alakuló szegedi munkástagozat viszont már hatalmas politikai erővé válhat.

— Mire használják ezt az erőt?

— Szeretnénk részt venni a gazdasági válság feloldásában. No, ne úgy érte, hogy egy csapásra meg tudjuk változtatni az ország gondjait, de el akarjuk mondani, mi csipi a szemünket.

— Például?

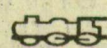
— Az, hogy a munkabérekkel egyre nehezebb megélni, ugyanakkor veszteséges vállalatok vezetői százazreket, milliárdokat vesznek fel prēmiumként. Azután csödbe megy a cég, és a munkások az utcára kerülnek. Miért éppen tőlünk várják mindig az áldozatot? A túlórákat adóval büntetik, az árákkal már meg sem kísérelhetünk versenyt futni. A vezetőket mikor hoznak végre áldozatot az országért?

R. G.

Már most gondoljon az ünnepekre!

Szegeden, a Kárász u. 5. szám alatti JÁTEKBOLTBAN (telefon: 62/11-352)

30%-os árengedménnyel vásárolhat társasjátékokat, HÉBŐ gipszöntőt és festőjátékokat, Flipper focit, babaházat és más játékokat NOVEMBER 20—25-ÉIG. MOST VÁSÁROLJON, MOST ÉRDEMES!

Egyéb ajánlatunk:

import és hazai játékok nagy választéka, Legók, távirányítású autók, elemes játékok, babák.

VÁSÁR! VÁSÁR!